

แบบฟอร์มโครงการทางสังคม [รายวิชา SOM2207 การจัดการโครงการทางสังคม]
แขนงวิชาการจัดการพัฒนาสังคม ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Social Work Project

1. ชื่อโครงการ: คนรุ่นใหม่ไร้ใบกระท่อม

2. หลักการและเหตุผล (ความสำคัญของโครงการ)

กระท่อมเป็นพืชเสพติดที่มีอยู่ทั่วไปในพื้นที่ภาคใต้ตอนบนส่วนใหญ่จะเป็นพืชกระท่อมที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่มีบางพื้นที่ก็ได้มีการปลูกเพื่อเสพและเพื่อการค้าในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน พบว่าสารเสพติดที่มีการแพร่ระบาดเป็นหลัก คือ ยาบ้า กัญชา และกระท่อม กรณีของกระท่อมมีแนวโน้มของผู้ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับสัดส่วนที่ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับยาเสพติดประเภทหรือชนิดอื่นกลุ่มผู้เสพหรือผู้ใช้เปลี่ยนไปจากผู้สูงอายุ หรือคนวัยทำงาน มาเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชนทั้งในและนอกระบบการศึกษา กระท่อมถือเป็นพืชที่มีสรรพคุณทางยา ขณะเดียวกันต้องเฝ้าระวังเรื่องการใช้ในทางที่ผิดเพราะกระท่อมมีสารที่ออกฤทธิ์ทำให้เสพติดได้ คือ ไมทราไจนิน (Mitragynine) ออกฤทธิ์เหมือนฝิ่น โดยจะไปออกฤทธิ์ต่อตัวรับในสมอง มีฤทธิ์ลดปวด และเคลิ้ม ทำให้เสพติดได้หากใช้ไปนาน ๆ พืชกระท่อมนั้นหากเปิดเสรีเกินไปในอนาคตหากใช้ในความเข้มข้นสูง หรืออาจจะมีคนพัฒนาสารให้ออกฤทธิ์แรง พืชกระท่อมหากใช้น้อยมีฤทธิ์กระตุ้นประสาท แต่ถ้าใช้ปริมาณมากจะกดประสาท กรณีนี้ถ้าดื่มใบกระท่อมนั้นจะมีความเข้มข้นของไมทราไจนิน (Mitragynine) สูง เพราะมักใช้ใบจำนวนมาก ทำให้สกัดสารออกมาได้มาก จึงมีฤทธิ์กดประสาทได้พอสมควร ดังนั้นในกฎหมายจึงห้ามใช้

ปัจจุบันกลุ่มเด็กและเยาวชนเหล่านั้นไม่ได้มีปัญหาทางครอบครัวแต่อย่างใด ที่ประสบคือ มีการดื่มดื่มกินกันในบ้าน วัยรุ่นเจ้าของบ้านก็ได้ชักชวนเพื่อนมาตั้งวงตมน้ำกระท่อม และดื่มกินกัน พร้อมติดเล่นกีตาร์ขับร้องเพลงอย่างสนุกสนาน โดยที่พ่อแม่ยังอยู่บริเวณนั้น หรือไม่ก็ออกมาสังเกตการณ์อยู่เนือง ๆ บริเวณที่ลูกและเพื่อน ๆ ของลูกกำลังสนุกคลื่นเคลงในอาการที่มึนเมา ซึ่งสารในน้ำกระท่อมกำลังออกฤทธิ์ เพียงเพื่อไม่ให้ลูก ๆ ออกไปเที่ยวเตร่หรือให้อยู่ในสายตาของตน จึงต้องแลกเปลี่ยนกับการที่ลูกชักชวนเพื่อน ๆ มาตั้งวงที่บ้านเพื่อตมน้ำกระท่อมดื่มกินกัน โดยไม่สนใจว่ามันคือสิ่งที่ต้องห้าม ผิดต่อกฎหมายบ้านเมือง หรือปัญหาทางสังคมตามมาหรือไม่ และเมื่อทางเจ้าหน้าที่บ้านเมืองเข้ามาตรวจค้นหรือจับลูก ๆ ของตนตรวจฉี ก็แก้ต่างให้ลูกของตนต่าง ๆ นานา อ้างว่าลูกของตนกินแค่น้ำไค้ก้าง ลูกของตนไม่ได้ไปมั่วสุมกับสิ่งเหล่านั้นบ้าง และเมื่อเจ้าหน้าที่จะนำตัวลูกของตนไปบำบัดฟื้นฟู ก็กีดกันไม่ยอมให้ส่งตัวไปบำบัด กลัวจะเสียชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล กลัวถูกชาวบ้านประณาม เพราะตัวเองเป็นถึงผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนาแต่ลูกของตนเองกลับเป็นเสียเอง และนำลูกของตนเองกลับมาวนเวียนกับยาเสพติดนั้นเหมือนเดิม ซึ่งปัญหายุវรุ่นติดน้ำกระท่อมยังวนเวียนอยู่ในสังคมบ้านเรา

นักศึกษาจึงจัดทำโครงการรับใช้สังคมโดยการทำโบว์ลิ่งเพื่อรณรงค์ให้คนรุ่นใหม่ปฏิเสธใบกระท่อมในกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่ชุมชนคลองสีวังเล็ก และเพื่อลดการเสพติดของพืชกระท่อมที่เป็นปัญหาในชุมชนและสังคม

3. วัตถุประสงค์

- เพื่อรณรงค์ให้คนรุ่นใหม่ปฏิเสธใบกระท่อม

4. ขอบเขตการทำงาน

4.1 ด้านพื้นที่

- กลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่ชุมชนคลองสีวังเล็ก เขตมีนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10510

4.2 ด้านเนื้อหา

- ปัญหาสังคม นับตั้งแต่วันที่ 24 ส.ค.2564 ที่ผ่านมา “กระท่อม” ถูกจัดให้สามารถปลูก ซื้อมาขาย ต้นกระท่อมได้ไม่ผิดกฎหมาย เนื่องจาก พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ ฉบับที่ 8 พ.ศ.2564 ปลดล็อกพืชกระท่อมออกจากบัญชียาเสพติด ประเภทที่ 5 ชาวบ้านจึงสามารถปลูก ซื้อมาขายได้ แต่ยังไม่สามารถทำเป็นสำเร็จรูปแบบอย่างเครื่องดื่ม หรือห้ามนำไปผสมสารเสพติดชนิดต่างๆ ถือว่าผิดกฎหมาย กระท่อมเป็นพืชที่นำมาใช้ประโยชน์ได้ แต่มีแนวโน้มที่กลุ่มเด็กและเยาวชนนำกระท่อมไปใช้ในทางที่ผิด ซึ่งจะเป็นปัญหาในด้านชุมชนและสังคมตามมา คือ การที่เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ นั่งเสพกระท่อม หรือรวมตัวกันเป็นกลุ่มในสถานที่ผู้คนพลุกพล่าน ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และต้องหวาดระแวงในสภาพร่างกายที่ผู้เสพกระท่อมอยู่ นี่จึงเกิดเป็นปัญหาในด้านสังคมตามมา
- ยาเสพติด พบว่าหลังเคี้ยวใบกระท่อมไปประมาณ 5-10 นาที จะมีอาการเป็นสุข กระปรี้กระเปร่า ไม่รู้สึกหิว (ไม่อยากอาหาร) กัดความรู้สึกเมื่อย่ำแย่ขณะทำงาน ทำให้สามารถทำงานได้นานและทนแดดมากขึ้น แต่จะเกิดอาการกลัวหนาวสั้นเวลาอากาศครึ้มฟ้าครึ้มฝน ผู้เสพจะมีผิวหนังแดงเพราะเลือดไปเลี้ยงผิวหนังมากขึ้น อาการข้างเคียง ได้แก่ ปากแห้ง ปัสสาวะบ่อย เบื่ออาหาร ท้องผูก อุจจาระแข็งเป็นก้อนเล็กๆ นอนไม่หลับ ถ้าเสพใบกระท่อมในปริมาณมากๆ จะทำให้มีเมื่อย และคลื่นไส้อาเจียน (เมากระท่อม) แต่ในบางรายเสพเพียง 3 ใบ ก็ทำให้เมาได้ ในรายที่เสพใบกระท่อมมาก ๆ หรือเป็นระยะเวลานาน มักจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเม็ดสีขึ้นที่บริเวณผิวหนัง ทำให้ผู้ที่รับประทานมีผิวคล้ำและเข้มขึ้น และยังพบอีกว่าเสพกระท่อมโดยไม่ได้รับรู้เอาก่อนใบออกจากตัวใบก่อน อาจจะทำให้เกิดอาการที่เรียกว่า “ถุงท่อม” ในลำไส้ได้

เนื่องจากก้านใบและใบของกระท่อมไม่สามารถย่อยได้ จึงตกตะกอนติดค้างอยู่ภายในลำไส้ ทำให้ขับถ่ายออกมาไม่ได้ เกิดพังผืดขึ้นมาหุ้มรัดอยู่โดยรอบก้อนกากกระท่อมนั้น ทำให้เกิดเป็นก้อนถุงขึ้นมาในลำไส้ บางรายจะมีอาการโรคจิตหวาดระแวง เห็นภาพหลอน คิดว่าคนจะมาทำร้ายตน และพูดไม่ค่อยรู้เรื่อง อาการเมื่อหยุดเสพ ไม่มีแรง ปวดเมื่อยตามกล้ามเนื้อและกระดูก แขนขา กระตุก อ่อนเพลีย ไม่สามารถทำงานได้ อารมณ์ซึมเศร้า น้ำตาไหล น้ำมูกไหล ก้าวร้าว นอนไม่หลับ ร่างกายมีอุณหภูมิสูงผิดปกติ ถ่ายอุจจาระเหลวมากปกติ อยากรักษาอาหารยาก อาเจียนคลื่นไส้ มีอาการไอมากขึ้น ภาวะวุ่นวายมากขึ้น

- ใบกระท่อม กระท่อมเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ปานกลาง มีแก่นเป็นไม้เนื้อแข็ง สูง 10 - 15 เมตร อยู่ในตระกูล *Mitragyna speciosa* ใบคล้ายใบกระดังงา มีชนิดก้านใบแดงและใบเขียว ดอกกลมโตขนาดเท่าผลพุทรา ใบเป็นใบเดี่ยวสีเขียว เรียงตัวเป็นคู่ตรงข้าม แผ่นใบขนาดกว้างประมาณ 5-10 ซม. ยาว ประมาณ 8-14 ซม. ดอกมีสีขาวอมเหลืองออกเป็นช่อตุ้มกลมขนาด 3-5 ซม.

4.3 ด้านการดำเนินงาน

4.3.1 ขั้นเตรียมงาน

- เสนอหัวข้อโครงการ
- เขียนร่างโครงการเพื่อเสนออนุมัติจากอาจารย์
- ประสานงานการลงพื้นที่
- นัดหมายการลงพื้นที่

4.3.2 ขั้นดำเนินงาน

- พูดคุย/สัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์และโทษของใบกระท่อม
- ถ่ายรูป, รวบรวมข้อมูลจาก ชาวบ้าน เด็กและเยาวชนในชุมชนคลองสี่วังเล็ก
- จัดทำโบรชัวร์รณรงค์ปฏิเสธใบกระท่อมแก่เด็กและเยาวชนในพื้นที่ชุมชนคลองสี่วังเล็ก

4.3.3 ขั้นสรุปงาน

- การจัดทำโบรชัวร์ในรูปแบบการรณรงค์ให้คนรุ่นใหม่ปฏิเสธใบกระท่อมรู้ถึงประโยชน์และโทษในพื้นที่ชุมชนคลองสี่วังเล็ก

5. กลุ่มเป้าหมาย

- กลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่ชุมชนคลองสี่วังเล็ก

6. ระยะเวลาในการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาการดำเนินงาน		
	กรกฎาคม	สิงหาคม	กันยายน
เขียนร่างโครงการเสนออนุมัติจาก อาจารย์ประจำรายวิชา	01/07/2567		
วางแผนออกแบบโครงการ		08/08/2567	
ลงพื้นที่หาข้อมูล, พูดคุย/สัมภาษณ์ เกี่ยวกับบุคคลที่เข้าร่วมแล้ว			12/09/2567
จัดทำโบรชัวร์รูปแบบการรณรงค์ ปฏิเสธใบกระท่อมให้แก่เด็กและ เยาวชน			20/09/2567
สรุปผล			27/09/2567

7. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผลผลิต

- สื่อใบความรู้แผ่นพับโบรชัวร์เกี่ยวกับยาเสพติดชนิดใบกระท่อม

7.2 ผลลัพธ์

- เด็กและเยาวชนให้ความสนใจกับโครงการ “คนรุ่นใหม่ไร้ใบกระท่อม”

7.3 ผลกระทบ

- เด็กและเยาวชนในพื้นที่ชุมชนคลองสีวังเล็กสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์
และลดการยุ่งเกี่ยวกับสารเสพติดชนิดใบกระท่อม

8. งบประมาณโครงการ

รายการ	อัตรา (จำแนกรายละเอียด)	งบประมาณ (บาท)
งบดำเนินงาน		
(1) ค่าเดินทาง	ไป-กลับ ของนักศึกษาผู้ทำโครงการ จำนวน 6 คน คนละ 300 บาท	3,500
(2) ค่าใช้สอย	-	-
(3) ค่าวัสดุ	ค่าพิมพ์โบว์ชัวร์ จำนวน 80 ฉบับ	700
	รวม	4,200

9. การติดตามโครงการ

- มีการสัมภาษณ์บุคคลที่เข้าร่วมแล้ว และสนทนาแบบกลุ่ม สังเกตว่าเขาผลิตซ้ำไหม
- มีการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ/ถามถึงแนวทางการแก้ไข อดหรือเลิกได้ไหม ร่างกายจะเป็นอย่างไร

10. ความเสี่ยงและปัญหาอุปสรรค

ความเสี่ยงและปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
คนที่เข้าร่วมแล้วปฏิเสธในการตอบคำถามไม่สนใจหรือให้ความร่วมมือในเรื่องพีชกระท่อม	สังเกต ไม่พูดคุยในเรื่องใบกระท่อมก่อน และหาแนวทางการแก้ไข คือ ทำโบชัวร์ณรงค์คนรุ่นใหม่ปฏิเสธใบกระท่อม

11. ผู้รับผิดชอบโครงการ

11.1 หัวหน้าโครงการ

นางสาวรินรดา ดีเหลือ รหัสนักศึกษา 66123480024

11.2 ทีมงาน

1. นายอภิรักษ์	ทิพย์โฉม	รหัสนักศึกษา 66123480014
2. นางสาวจินตนา	บุญไทย	รหัสนักศึกษา 66123480025
3. นางสาวอริษา	เจ๊ะมะสุขเกษม	รหัสนักศึกษา 66123480027
4. นางสาวกัญญาวีร์	ปาจอ	รหัสนักศึกษา 66123480051
5. นายณัฐนันท์	สุขเกษมราษฎร์	รหัสนักศึกษา 66123480052
6. นางสาวอารยา	อิมสกุล	รหัสนักศึกษา 66123480062

11.3 ผู้ร่วมทำงาน/ประสานงาน

1. นางสาวชุติมา ดำรงค์ศิริวัฒน์	(กรรมการชุมชนนุรูลอิสลาม คลองสีวังเล็ก)
2. นางสาววนิดา ดีเหลือ	(กรรมการชุมชนนุรูลอิสลาม คลองสีวังเล็ก)

11.4 เบอร์โทรประสานงาน

- เบอร์ 094-839-0400 (หัวหน้าโครงการ)

12. ลายเซ็นหัวหน้าโครงการ

ลงชื่อ.....

(นางสาวรินรดา ดีเหลือ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ลงชื่อ.....

(รศ.ดร. ภูสิทธิ์ ภูคำชะโนด)

ที่ปรึกษาโครงการ/อาจารย์ผู้สอน